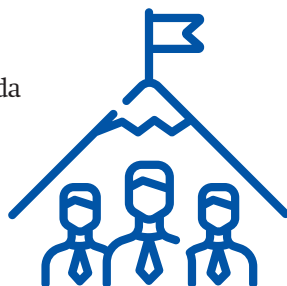

Saavutusvajadus ja usaldus teiste inimeste suhtes on riigi majandusliku edukuse jaoks olulised väärtused. Eesti on saavutusväärtuste poolest maailma riikide hulgas esirinnas, kui räägime püsivuse ja töökuse väärtustamisest. Samas tunneb teiste inimeste suhtes usaldust umbes kolmandik inimesi, mis on riikide võrdluses suhteliselt tagasihoidlik tulemus.

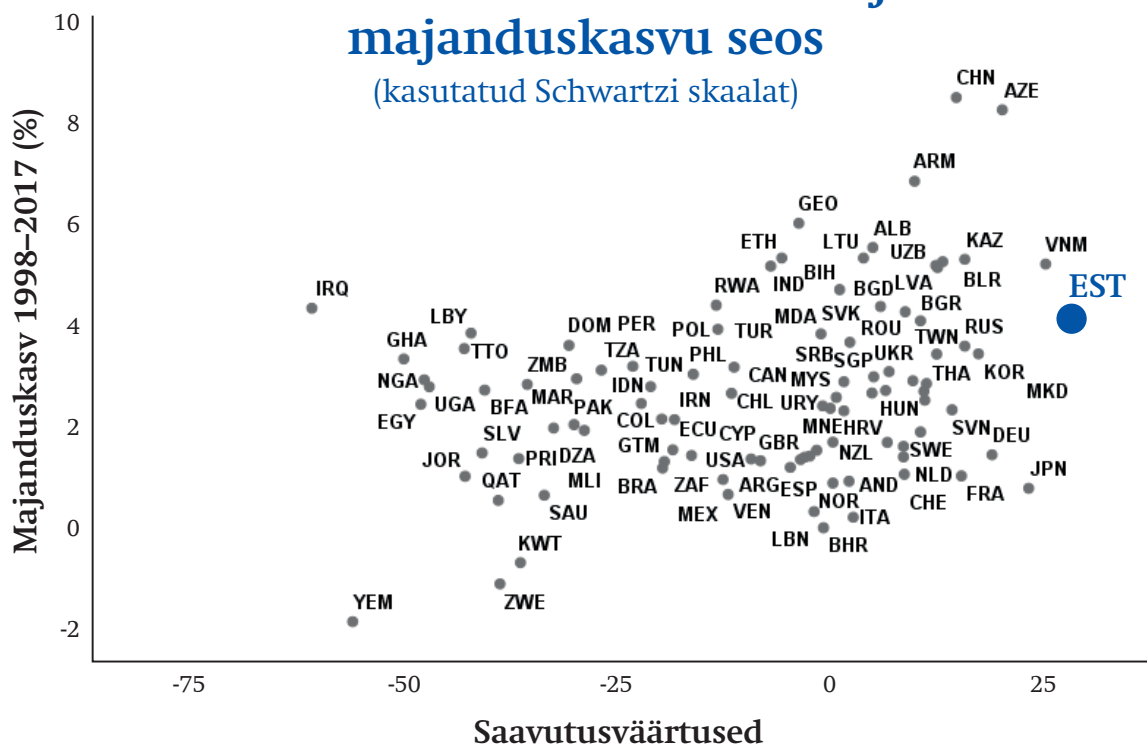
Saavutusväärtuste all peetakse silmas püsivuse, töökuse ja elus läbi löömise väärtustamist. Lastele peetakse õigeks õpetada visadust ja raha säästmist (vastandina kuulukuse ja religioossete väärtuste õpetamisele). Neid väärtusi kandvad inimesed teevad kõvasti tööd ega kuluta oma töö vilju (rikkust) kohe ära, vaid säästavad edasiseks majandustegevuseks.

Samas toovad teadlased välja vastuolu – kuigi Eestis peetakse õigeks kasvatada lastes saavutusvajadust, siis täiskasvanud sellele ideaalile väga hästi ei vasta. Innovatsiooni ja saavutustega seotud väärtused (kus väärtustatakse loovust, tegevuste uudsust, tunnustust, edukust) on Eestis suhteliselt tagasihoidlikul tasemel, võrreldes selliste riikidega nagu Saksamaa, Soome või Sloveenia.

Riikide saavutusväärtuste ja majanduskasvu seos

(kasutatud Schwartzi skaalat)

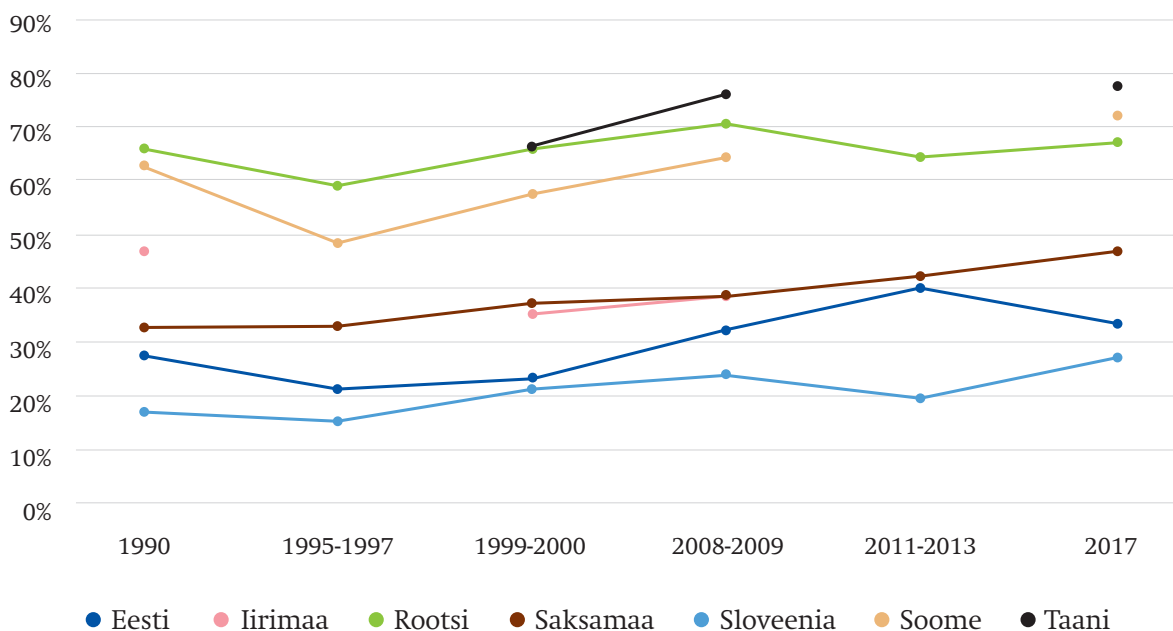
Saavutusväärtuste mõju majandusele on universaalne, mis tähendab, et see pole seletatav piirkonna (näiteks Ida-Aasia) või ühiskondliku korra (nt post-sotsialism) fenomeniga.

Uuringu „Väärtused kui inimvara ja nende seos ühiskonna arenguga“ viis läbi Tartu Ülikool Arenguseire Keskuse tellimisel. Uuringus kasutatakse peamiselt kahe andmekogu Eesti kohta kogutud andmeid: Euroopa Sotsiaaluuring (European Social Survey (ESS)) ning Euroopa ja maailma väärtuste uuring (European Values Study, World Values Survey (EVS/WVS)). Uuringute valimid on esinduslikud 18-aastaste ja vanemate Eesti elanike suhtes. Riikide võrdluseks ja olukorra kirjeldamiseks kasutatakse riigi suhtes esinduslikke (kaalutud) andmeid. Uuringu leiatarenguseire keskkonna uurimissuuna „Eesti inimvara olukord“ lehel: www.riigikogu.ee/arenguseire/eesti-inimvara-olukord.

Usalduse tase ühiskonnas on positiivses seoses majanduskasvuga. Kui inimesed üksteist usaldavad, loob see soodsad tingimused investeringuteks ja majanduslikuks koostööks.

Eesti usalduse tase riikide võrdluses

Eestis on 2018. aastaks usalduse määr langenud 10 aasta tagusele ajale, s.o 33–34% piirimaile. Seega, suurem osa Eesti elanikkonnast (66%) arvab jätkuvalt, et teiste inimestega kokku puutudes peab olema väga ettevaatlik.

Riikide võrdluses jääb Eesti üldine usalduse tase oluliselt alla Skandinaavia maadele ja Saksamaale, kuid on 2018. aasta andmetel mõnevõrra kõrgem kui Sloveenias (27%).

Postmaterialistlike väärtusi evivad riigid ei ole maailma majanduskasvu mootoriteks. Küll on seda aga kõrgete saavutusväärtustega riigid.